

Landet kan ernære sig til sit 30te Aar, — og derved har Aldersgrænsen sin store Betydning — uden at modtage Understøttelse af Fattigvæsenet. Vi have altsaa i det ret vel udtænkte System, som findes i Valgloven, omtrent den samme Betryggelse, som man har i andre Lande ved en temmelig lav Censur, og det er mig ogsaa fuldkommen bekendt, at Mænd, som have beskæftiget sig med Valgvæsenet her i Landet og have havt Leilighed til Erfaringer i saa Henseende, i den store Masse af Vælgere, selv hvor Valgretten er benyttet af næsten alle dem, som kunde afbenytte den, og hvor de kjendte enhver enkelt Person, dog ikke have seet Nogen tilstede, som de kunde ønske borte, og som de troede, man vilde kunne holde borte, om man havde en Censur, der ikke var højere end den, vi efter vore Forhold med Rimelighed kunde tænke paa her i Landet. Derfor er der heller ikke den overordentlig store Afvikelse, som man antager, mellem vor Valglov og en Valglov med en meget lav Censur; thi samtlige vore Forhold, den almindelige Oplysning og Uddannelse, som finder Sted, den Fattigunderstøttelse, som ydes i et meget rigeligt Maal i Forhold til, hvad der seer i andre Lande, bevirker, at Valglovens velcombinede Bestemmelser fjerner den største Deel af dem, man andre Steder søger at holde borte ved en Censur.

Hvad det Spørgsmaal angaaer, om man overhovedet bør have Valgbetingelserne i Grundloven eller ikke, da kan jeg meget godt forstaae dem, der sige, at man overhovedet ikke bør indslutte Forfatningsbestemmelserne i et enkelt skrevet Forfatningsdocument, men at man bør have en historisk Udvikling af Forfatningen; men, naar man staaer paa det Standpunkt, at man har en skreven fuldstændig Forfatning, saa troer jeg ikke, det er rigtigt deraf at udelade de væsentligste Bestemmelser om Valgretten. En Forfatning skal jo dog angive, hvorledes Statsmagten er fordeelt i Landet, og den bør derfor ogsaa angive Grænserne for den Deel af Befolkningen, af hvilken Repræsentationen skal udgaae. En Forfatning, som ikke indeholder Hovedbestemmelserne for Valgretten, forekommer mig ufuldstændig, betragtet som Forfatningsdocument. Det vilde

derfor ogsaa i formel Henseende være urigtigt, om man udelod disse Bestemmelser af Forfatningen. Derimod vil jeg ikke nægte, at der altid bliver Spørgsmaal om Grænsen for, hvormeget man skal tage ind i Forfatningen, og hvormeget man skal lade ordne ved simpel Lov, og at det maaskee kunde være ønskeligt i saa Henseende at have større Frihed, end man nu har. Dette skal jeg imidlertid ikke gaae videre ind paa. Man maatte, for at sætte det igjennem, ganske bestemt udpege de enkelte Paragraffer, man vilde have ud af den nærværende Grundlov, men ikke foretage Udelukkelse i et saa stort Omfang, som Regjeringen har foreslaaet. Jeg vilde desuagtet under nærværende Forhold ansee det høist betænkeligt at røre ved nogensomhelst af de Bestemmelser i Grundloven, som angaae Valgene. Man kan ikke let begaae en større Feil, end naar der er indtraadt en vis Ro og Stillehed i Forholdene, saa igjen ligestrax at ville røre ved Statsmagtens Fordeling i Staten. Det er aldeles nødvendigt, at der ikke kan foregaae nogen gjennegrubende Forandringer i Statsmagtens Fordeling i en Stat uden paa en temmelig vanskelig Maade, og man har andre Steder begaaet store Feil, som have havt meget sorgelige Følger, ved at man, naar de Mænd, der selv kaldte sig moderate, og som, det vil jeg ikke nægte, maaskee ogsaa vare det, i et vist Dødblik vare komne i Besiddelse af Magten, saa strax benyttede dette til at ville udelukke dem, som man ansaae for sine naturlige Modstandere; derved har man paa andre Steder fjernet fra Forfatningen den Understøttelse, som den maa have hos Folkets store Masse, og man har bevirket, at hele Forfatningen faldt, fordi man savnede denne Understøttelse. Det er derfor jeg troer, at man under de nuværende Forhold endnu mindre skal røre ved de Bestemmelser, som Grundloven har angaaende Valgretten.

Wiborg: Det er kun en kort Bemærkning, jeg skal tillade mig med Hensyn til det Endringsforslag, jeg har stillet under Nr. 27; det er i Formen noget forskielligt fra det 3die Mindretals Endringsforslag, men det er i Realiteten det samme, og jeg skal derfor tillade mig ganske at slutte mig til hvad Mindre-